

मराठी रूपांतर

[वेळ: ३ तास]

[गुण: १००]

- सूचना: १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
२. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
३. उजवीकडील अंक उपप्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

- प्र.१ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.
- अ) राणीच्या जाहिरनाम्याच्या विशेष संदर्भासह १८५७ च्या उठावाचे परिणाम विशद करा. १०
- ब) बॉम्बे असोसिएशन आणि पुणे सार्वजनिक सभा यांच्या राजकीय जाणीव निर्माण करण्यातील भूमिकेचे वर्णन करा. १०
- क) भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेसच्या स्थापनेत ए.ओ.हयूम यांनी बजावलेली भूमिका स्पष्ट करा. १०
- प्र.२ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.
- अ) मवाळांच्या कामगिरीचे मूल्यमापन करा. १०
- ब) जहाल कालखंडातील स्वदेशी व बहिष्कार चळवळीच्या महत्वाचे परीक्षण करा. १०
- क) परदेशातील क्रांतिकारी कार्यावर चर्चा करा. १०
- प्र.३ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.
- अ) महात्मा गांधी यांच्या नेतृत्वाखालील असहकार चळवळीची थोडक्यात माहिती द्या. १०
- ब) दांडी यात्रेच्या विशेष संदर्भासह सविनय कायदेभंग चळवळीच्या कार्यक्रमाची थोडक्यात माहिती द्या. १०
- क) चलेजाव चळवळीस कारणीभूत ठरलेल्या घटकांचे वर्णन करा. १०
- प्र.४ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.
- अ) संघीय संरचनेच्या संदर्भात १९३७ च्या भारत सरकारच्या कायद्यांतर्गत तरतुदीची चर्चा करा. १०
- ब) क्रिप्सयोजना आणि त्रिमंत्री योजना यांचे थोडक्यात परीक्षण करा. १०
- क) भारतीय फाळणीसाठी कारणीभूत ठरलेल्या घटकांचे अवलोकन करा.. १०
- प्र.५ टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन)
- अ) १८५७ च्या उठावाची राजकीय व प्रशासकीय कारणे १०
- ब) बंगाल मधील क्रांतिकारक १०
- क) सत्याग्रह आणि अहिंसा १०
- ड) भारतीय स्वातंत्र्याच्या कायद्यातील मुख्य तरतुदी १०

[Time: Three Hours]

[Marks:100]

N.B:

Please check whether you have got the right question paper.

1. All questions are compulsory.
2. All questions carry equal marks.
3. Figures to indicate marks to the sub-questions.

Q.1 Answer any two of the following:

- a) Explain the effects of Revolt of 1857 with special reference to Queen's Proclamation. 10
- b) Assess the role played by Bombay Association and Poona Sarvajanik Sabha in creating political awareness. 10
- c) Mention the role played by A.O. Hume in the foundation of Indian National Congress. 10

Q.2 Answer any two of the following:

- a) Evaluate the working of the Moderates. 10
- b) Examine the significance of Swadeshi and Boycott during the Extremist phase.
- c) Discuss the Revolutionary activities abroad. 10

Q.3 Answer any two of the following:

- a) Give a brief account of the Non-cooperation movement under Mahatma Gandhi. 10
- b) Narrate the programme of the Civil Disobedience Movement with special reference to the Dandi March. 10
- c) Describe the factors that led to the outbreak of the Quit India Movement. 10

Q.4 Answer any two of the following:

- a) Discuss the provisions of the Government of India Act, of 1935 with reference to the federal structure. 10
- b) Briefly examine the Cripps proposal and Cabinet Mission Plan. 10
- c) Review the events leading to the partition of India. 10

Q.5 Write Notes on any two of the following:

- a) Political and Administrative causes of the Revolt of 1857 10
- b) Revolutionaries in Bengal 10
- c) Satyagraha and Non-Violence 10
- d) Main provisions of Indian Independence Act. 10
